

VERSLAGLEGGING RAADSCOMMISSIE 10 SEPTEMBER 2019, pagina 1

Aanwezig: dhr. T. Erkens (PvdA), dhr. R. van Oosterwijk (PvdA), dhr. F. Kappen (VVD), dhr. R. den Burger (VVD), mw. M. de Groot (GL), mw. S. Engelsma (GL), dhr. P. van Lent (CDA), dhr. J. Wessels (CDA), dhr. O. Velthuisen (GB), dhr. H. Giezen (GB), dhr. F. Cuppen (D66), dhr. P. Kraak (D66), dhr. J. Bartels (PRD), mw. A. Nijeboer (PRD)

Voorzitter: mw. E.L. Vink
Commissiegriffier: mw. R.C. Muller

Portefeuillehouders: wethouder J. Verstand en wethouder J. Maouche
Beleidsambtenaren: dhr. A. Ruiter, dhr. M. Kok en mw. L. Aries
Inspreker(s): mw. M. Hulsewe, dhr. J. Smits, dhr. M. Kemper, dhr. D. Apotheker, dhr. W. ter Horst

Hetgeen dat uitgesproken is in de raadscommissie is na te luisteren op www.renkum.nl onder raadsuitzendingen.

1.	Opening, vaststelling volgorde agenda en mededelingen. De voorzitter opent de vergadering om 20.00 uur.
2.	Burgerspreekrecht. Mevr. Hulsewe (Vijf dorpen in 't Groen), dhr. Smits (directeur van landgoed Quadenoord), dhr. Kemper (Coöperatie ValleiEnergie) en dhr. Apotheker (ChintSolar) spreken in bij het onderwerp verklaring van geen bedenkingen zonnevelden Landgoed Quadenoord. De bijdragen zijn na te luisteren via raad.renkum.nl en worden aan dit verslag toegevoegd als resp. bijlage 1, 2, 3 en 4. Vragen worden gesteld door dhr. Den Burger (VVD), mw. Nijeboer (PRD), dhr. Wessels (CDA), dhr. Velthuisen (GB), mw. Engelsma (GL), mw. De Groot (GL), dhr. Kraak (D66), dhr. Van Oosterwijk (PvdA): <ul style="list-style-type: none">- hoe beïnvloeden zonnevelden de biodiversiteit- andere alternatieven dan alleen zonnepanelen- draagvlak onder inwoners- bredere toepassing van opbrengsten dan alleen opknappen oude molen en boerderij- eigendom zonnepanelen- het netwerk van Leander- veiligheidsrisico's- mogelijkheden voor minima om mee te participeren in dit project. Dhr. Ter Horst (Groene Spoor) spreekt in over het onderwerp nota Wonen. De bijdrage is na te luisteren via raad.renkum.nl en wordt toegevoegd aan het verslag als bijlage 5. Advies: Actie:
3.	Actieve informatieplicht collegeleden. Wethouder Maouche informeert de commissieleden over Lelystad Airport. Er is een nota van antwoorden op onze zienswijze binnengekomen. De wethouder laat deze nog toekomen aan de raads- en commissieleden. De beantwoording bevat weinig van wat we al niet wisten. Dat is teleurstellend. Samen met de Gelderse partners gaat de gemeente Renkum een zienswijze indienen inzake notitie reikwijdte en detailniveau luchtruimherziening. De Luchtvaartnota komt eraan. We kijken met de partners hoe we gaan reageren op de monitoring en evaluatie van Lelystad Airport. Verder wordt er nog een zienswijze ingediend inzake het plan MER en het concept van de luchtvaartnota. Wat betreft geluid en fijnstof zegt de wethouder dat er acht meetpunten komen in het MER-gebied en vier mobiele meetpunten. Volgens de wethouder komt dit niet tegemoet aan onze zorgen. Je hebt geen meetpunt en gaten in je meetcyclus. We willen dat er vaste meetpunten komen op de volle breedte van de laagvliegroutes. Een meetapparaat in het Renkums Beekdal bijvoorbeeld. Wat betreft de ultrafijnstof daar willen we ook meetinstallaties voor en een nulmeting. We blijven er bovenop zitten.

Op de vraag van de VVD inzake herindeling luchtruim en uitbreiding van vliegveld Deelen zegt de wethouder dat dit moet worden meegenomen in de luchtvaartnota. We hebben contact met defensie. GB vraagt naar meten van ultrafijnstof bij Parengo. De wethouder geeft aan dat de ODRA meet bij Parengo, maar dat is een andere meting dan waar de wethouder het nu over heeft. Verder geeft de wethouder aan dat stikstof onacceptabel hoog is bij laagvliegroutes. Het is één van de projecten van het Rijk die ook on hold staat. Er is nog geen oplossing voor.

Wethouder Verstand heeft vier onderwerpen:

Talsmalaan

Er zijn nieuwe ontwikkelingen met o.a. het Airborne museum die zoekende zijn naar extra ruimte. Dit heeft geleid tot nieuwe samenwerking en nieuwe plannen. Binnenkort krijgt de raad een uitnodiging voor een bijeenkomst die op 1 oktober a.s. staat gepland (raadsontmoeting). De bijeenkomst gaat over de nieuwe plannen.

Project De Hes

De informatie voortkomende uit de participatieavonden wordt verwerkt in een stedenbouwkundigplan. Dit wordt opgesteld samen met gemeente Arnhem. Er komt een vlekkenplan, een meer algemeen masterplan. Vlekken waar woningbouw moet komen. Daarna wordt het uitgewerkt in een bestemmingsplan.

Groene Spoor:

De wethouder geeft aan dat er een bereidheid is bij Amvest voor het initiatief van het Groene Spoor. Er hebben zich nog meerdere initiatieven gemeld bij Amvest. De wethouder blijft aandringen bij Amvest.

Centrum Oosterbeek

Er zijn ontwikkelingen bij Plein 1946, pand ABNAMRO, Rabobank en gemeentehuis. Een en ander is op een rij gezet en het is goed om dat integraal te benaderen. Dat willen we met inwoners bespreken en er komt eind deze maand of begin volgende maand een avond voor inwoners waar ook de raad van harte welkom is.

Verder geeft de wethouder antwoord op een vraag van GL. Er is een raadsbrief stikstofproblematiek naar de raad gegaan wat het betekent voor onze gemeente. Het is nog niet duidelijk in welke mate.

Advies:

n.v.t.

Actie:

De nota van antwoorden op onze zienswijze wordt aan de raad gestuurd.

4. **Rondvraag.**

Dhr. Kappen (VVD) zegt dat op 2 september jl. de gemeente de inwoners aan de Telefoonweg in Renkum heeft geïnformeerd over het voornemen het asfalt te renoveren i.v.m. de slechte staat. In de brief hierover wordt aangegeven dat in het kader van het verhogen van de veiligheid voor weggebruikers, wordt overwogen het fietsverkeer op het gedeelte buiten de bebouwde kom, te weren.

De Telefoonweg bestaat uit een zwarte rijbaan met aan beide zijden zgn. fietssuggestiestroken (geen fietsstroken!).

Vragen:

1. Als reden voor de aanpassing van gebruik wordt verkeersveiligheid genoemd. De alternatieve routes voor fietsers betekent omrijden over typische toeristische routes, door het bos. Alternatieve routes die in het donker niet onmiddellijk een gevoel van veiligheid geven. Wordt met het voornemen nu enerzijds een verkeersveiligheidsprobleem aangepakt, maar er voor in de plaats een probleem op het gebied van sociale veiligheid gecreëerd?
2. Voor het wijzigen van het gebruik van een weg is m.i. een verkeersbesluit nodig. En zo ja, is het niet logisch eerst een verkeersbesluit voor te leggen, voordat een ontwerptraject wordt opgestart, met daarbij behorende kosten, en dat met direct belanghebbende wordt gesproken over alternatieve fietsroutes? Of waar is dit besluit in het proces te verwachten?
3. Er zijn meer belanghebbenden dan de enkele bewoners aan de Telefoonweg buiten de bebouwde kom. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan bewoners van de Buunderkamp en Parallelweg. Deze zijn voor verkeer richting Renkum afhankelijk van de Telefoonweg. Hebben deze een soortgelijke brief gekregen?

Wethouder Maouche vindt het jammer dat er verwarring is ontstaan. De staat van de weg is niet goed. De weg zit niet in het geplande onderhoud en daarom wordt dit als een project aangepakt. We willen het gesprek aangaan om de verkeersveiligheid een impuls te geven. Te denken valt aan een losliggend fietspad of een alternatieve fietsroute. Als je de weg gaat veranderen dan heb je daar een verkeersbesluit voor nodig. We zijn nu nog in de verkennende fase.

Op de vraag van het CDA of het een gevoel is of dat er harde cijfers zijn voor de verkeersonveiligheid, zegt de wethouder dat een rechte weg met fietssuggestiestroken geen veilige situatie voor fietsers is. Gelukkig is er nog niets gebeurd. Het is veiliger om fietsers van de rijbaan af te hebben.

De wethouder neemt suggestie van CDA mee over de fietsstraat zoals aan de Benedendorpseweg.

Advies:

n.v.t.

Actie:

De wethouder neemt suggestie van CDA mee over de fietsstraat zoals aan de Benedendorpseweg.

5. Verklaring van geen bedenkingen zonnenvelden Landgoed Quadenoord.

Woordvoerders bij dit agendapunt zijn: dhr. Velthuisen (GB), dhr. Kraak (D66), dhr. Van Oosterwijk (PvdA), dhr. Den Burger (VVD), dhr. Wessels (CDA), mw. Engelsma (GL), dhr. Bartels (PRD)

Vragen die worden gesteld:

- Hoe zit het met de veiligheid; heeft het college kennisgenomen van het brandgevaar in het bos en dit besproken?
- Zit er gemeentelijk risico's aan als de zonnepanelen over 30 jaar opgeruimd moeten worden?
- Kun je dit aanmerken als een bouwproject en staat de uitspraak van de PAS dan in de weg?
- Waarom zonnenvelden op deze locatie en niet elders?
- Waarom in het natura 2000 gebied?
- Er is behoefte aan kaders. D66 komt met een motie waarin ze het college oproepen om met een kader te komen wat betreft zonnenvelden. PvdA denkt graag mee.
- Hoe verhoudt zich dit met bestemmingsplan Buitengebied? Is er een spanningsveld?
- Hoe zit het met de tijdsdruk?
- Leander geeft aan dat het netwerk dit project aankan, maar hoe zit dit met mensen met eigen installaties?
- Sluit je hierdoor kleinschalige projecten uit?
- Is dit nu het juiste initiatief op de juiste plek?
- Is hier sprake van goede Ruimtelijke Ordening?
- In hoeverre is hier sprake van de zonneladders?
- Wat doen bedrijven i.k.v. de energietransactie?
- Hoe verhoudt taakstelling 60.000 ton CO2-reductie bij Parenco tot de taakstelling van onze gemeente en wat dat betekent tot vermindering van de CO2 uitstoot in het kader van het voorliggende voorstel.
- Hoe zit het met het RES. Deze is nog in ontwikkeling. Moeten we niet eerst daarop wachten?

Wethouder Verstand licht het proces toe. We zijn ervan overtuigd dat we klimaatverandering tegen moeten gaan, ook in Renkum. De opgave is ook voor ons erg groot. Het buitengebied is nog niet in beleid vastgelegd. Niet landelijk, provincie en gemeentelijk. Er is wel wat beleid, maar we hebben nooit voorzien dat er zo'n grote energietransitie opgave op ons afkomt. Je bespeurt bij provincie dat die enerzijds zeggen er zijn botsende belangen en daar moet nog een nieuwe afweging in worden gemaakt. Zij gaan daar komend jaar aan werken. De zonneladder kan daar een onderdeel van zijn. We hebben nog geen beleid. In coalitieakkoord staat dat we zonnenvelden willen (maar niet in Natura 200 gebied). Als we gaan vasthouden aan huidige regelgeving en uitgangspunten dan kunnen we in het buitengebied helemaal niets doen. Wellicht overdrijft de wethouder nu een beetje, maar het is wel zo dat de opgave erg moeilijk is.

Op andere terreinen zou kunnen maar dan liggen de velden veel meer in het zicht. We moeten blij zijn met dit soort initiatieven uit de samenleving. Er is overleg geweest met de provincie. Dit zou een project kunnen zijn waar we samen met de provincie naar kunnen kijken of je het wel of niet moet doen. In het stuk zit een goede onderbouwing waarom je dit project wel zou kunnen realiseren. Er zijn botsende belangen, maar we willen wel kijken of we het belang van de energietransitie zwaarder kunnen laten wegen om het mogelijk te maken. Als we ook nog de natuur kunnen versterken, de biodiversiteit, dan slaat de balans aan de goede kant door.

BP Buitengebied duurt langer. Als we deze verklaring afgeven dan moet dat verwerkt worden in het bestemmingsplan buitengebied. De wethouder kan zich vinden in de aangekondigde motie, maar hij vindt de termijn van einde van het jaar wel wat te vroeg. De provincie heeft hier een belangrijke stem in en die moeten nog beleid ontwerpen. Is het een goede ruimtelijke ordening, het gaat niet helemaal volgens het boekje, maar

de wethouder vindt wel dat je het op een andere manier moet kunnen doen.
Grote zonnevelden zoals deze kunnen niet in andere delen van onze gemeente. Het moet goed inpasbaar zijn en dat is op landgoed Quadenoord wel zo.
Op de opmerking van de VVD dat de wethouder de keuze voor de raad maakt, zegt de wethouder dat hij alleen de overwegingen van het college geeft. De discussie zal de komende tijd gevoerd worden.

Wethouder Maouche zegt dat we nog niet weten wat we als gemeente Renkum aan CO2 moeten besparen. Grootschalige opwek is al meer dan wat we nu gaan realiseren op landgoed Quadenoord. We moeten nog veel meer doen. Wat betreft het opruimen van de zonnevelden zegt de wethouder dat de eigenaar van het zonneveld verantwoordelijk is. Dat gaan wij als gemeente niet doen. Er is contact met de ODRA en de veiligheidsregio hoe een zonnepark eruit moet komen te zien, wat voor voorwaarden daar aan vastzitten v.w.b. brandgevaar. Over de problematiek van stikstof zegt hij dat we ook bij dit project daarmee te maken krijgen. Alle stikstofuitstoot is belastend voor de natuur. Dan kun je bijvoorbeeld elektrische voertuigen inzetten.

Dat er behoefte is aan kaders dat snapt de wethouder. Goed om de discussie te voeren. Dat wordt ook opgepakt in de Omgevingsvisie en de RES.

De vraag van de VVD over de kleine huishoudens wordt schriftelijk beantwoord. (Als je het net belast met dit wat erop kan is er dan voldoende ruimte voor de kleine producenten?)

Op de vraag over hoeveel mensen kunnen participeren zegt de wethouder dat 14.000 mensen kunnen investeren in het zonnepark, maar de opwek is voldoende voor 4.000 gemiddelde huishoudens.

Bouwen in natura 2000 is niet mogelijk. Daar stemt de provincie nooit mee in.

Wethouder Verstand reageert op een vraag van het CDA over hoe de provincie hiermee omgaat. Ze weten nog niet wat ze hiermee aan moeten. Dit wordt gebruikt om een discussie met de provincie los te krijgen. We gooien niets op straat. De wethouder is van mening dat er een goed onderbouwd voorstel ligt.

Wethouder Maouche zegt dat er niks mis is met een gemeentelijk kader op dit punt. Er is ook niks mis met de discussie die dit voorstel opwekt. Je krijgt input als je het ter inzage legt. We moeten aan de slag. Hij sluit niet uit dat je hier nu ook mee aan de slag kunt.

Biodiversiteit, het voorstel is om een zonneveld te ontwikkelen op gebieden die nu niet zijn ingericht voor natuur. De huidige situatie (landbouwgrond) is geen goed uitgangspunt voor de biodiversiteit. Maar dat is met dit project in de toekomst wel goed te creëren. Er komen diverse belangen samen en er moeten goede afwegingen worden gemaakt. Ook de Wageningen Universiteit wordt erbij betrokken hoe je zonnevelden kunt realiseren en wat ook goed is voor de biodiversiteit.

Dit zonnepark levert een forse bijdrage aan onze opgave m.b.t. de energietransitie. Ten opzichte van de ontwikkeling van ultra diepe geothermie bij Parenco is dat veel minder. We hebben ze beiden nodig.

De opgave bestaat eruit dat als we in 2040 klimaat neutraal willen zijn, dat wij alle broeikasgassen of niet meer uitstoten of compenseren op eigen grond. Om dat te bereiken is er een tussenstap nodig in 2030. Dus het is niet alleen onze eigen uitdaging, maar ook een regionale uitdaging.

In de tweede termijn zijn de woordvoerders: dhr. Van Oosterwijk, dhr. Den Burger, dhr. Wessels, mw. Engelsma, dhr. Bartels.

Wethouder Verstand reageert op de tweede termijnen. Het proces is krap. Het is afhankelijk wat voor soort zienswijzen er worden ingediend. We vinden het initiatief erg waardevol en willen kijken of het te realiseren is. Wat betreft de woningen zegt de wethouder dat dit wel een vraagstuk is. Er moeten in de regio 40.000 woningen bij komen. De wethouder wil hier de discussie nu niet over voeren. Om er woningen neer te zetten i.p.v. zonnevelden gaat de wethouder echt te ver.

Het voorstel gaat als besprekstuk naar de raad van 25 september 2019.

Advies:

Het voorstel gaat als besprekstuk naar de raad van 25 september 2019.

Actie:

De vraag van de VVD over de kleine huishoudens wordt schriftelijk beantwoord. (Als je het net belast met dit wat erop kan is er dan voldoende ruimte voor de kleine producenten?)

6. Nota Wonen.

Woordvoerders bij dit onderwerp zijn: dhr. Van Lent (CDA), mw. De Groot (GL), dhr. Cuppen (D66), dhr. Bartels (PRD), dhr. Den Burger (VVD), dhr. Giezen (GB), dhr. Erkens (PvdA)

Vragen die worden gesteld:

- Wat betekent deze nota op de druk van de woningmarkt?
- Komt er een uitvoeringsnota?
- Aandacht voor jongeren en starters.
- Hoe is het effect bij toewijzing aan jongeren bij 15% bij loting?
- Is er lokaal maatwerk voor jongeren?
- Verhouding tussen monumentale status versus nota wonen?
- Leidt de nota Wonen tot aanpassing van stedenbouwkundig kader van plan Moviera?
- Overweegt het college ook om bijvoorbeeld een doelgroepenverordening aan de Raad voor te leggen?
- Het college kiest expliciet voor maatwerk bij splitsing, omzetting, samenvoeging en tijdelijke bewoning.
- Naar inwoners wordt niet duidelijk wat in het algemeen wel en niet mogelijk is. Wat de procedure is, waar je kan klagen als je ten gevolge hiervan overlast ervaart. Kan het college meer bekendheid aan en inzicht geven in deze mogelijkheden en de eventuele beperkingen?
- De woningen in de sociale huursector kunnen planmatig en per blok verduurzaamd worden. Het kan voorkomen dat tussen het woningbezit van Vivare enkele particuliere eigenaren voorkomen. Hoe gaat het college stimuleren of faciliteren dat deze huizen ook meegenomen worden?
- Kan het college uitleggen hoe zij de particuliere woningbezitter gaat verleiden om haar of zijn huis te energiezuiniger te maken?
- Wat gaat het college doen om de stap te maken van voornemen op papier naar realiteit als het gaat om innovatieve woonvormen?
- Waar is de 15% op gebaseerd, kunnen jongeren buiten Renkum ook mee loten?
- Wat wordt verstaan onder samen met de wijk, hoe moet dat vorm worden gegeven?
- Actuele subsidiemogelijkheden missen.
- Meer aandacht voor initiatief van Groene Spoor.
- Wie zijn 'wij' op pag. 4?
- Splitsen van kavels is beter te realiseren dan splitsen van woningen.
- Kritisch kijken naar levensloopbestendig maken omdat je de mobiliteit uit woningmarkt haalt.
- Hoe gaat college om met verwachtingen over ondersteunen bij saneren van asbestdaken?
- Graag meer inzicht in de verwachtingen die het college wekt?
- We willen 900 woningen bouwen, maar eigenlijk is het de regionale opgaaf dat we 900 woningen moeten bouwen. Zit hier een tegenstrijdigheid in de nota?
- Aandacht door huisvesting van studenten in dorp Renkum.
- Wie gaat de verduur verwarmen van woningen betalen?
- Zijn de doelgroepen goed in beeld?
- Wat betreft beschermd wonen, hoe zit het met de maatschappelijke onrust? Hoe worden deze mensen geïntegreerd en dat ze zich ook thuis voelen in deze gemeente.
- Wat is de status van deze nota? Is de nota een kaderstelling?
- Ambitie is erg fors. Gezien alles wat er speelt moeten we op grotere lijnen gaan zitten wat betreft de woningbouw en niet op detail.
- Waardering voor deze nota!

Wethouder Verstand geeft aan dat in de nota veel ambitie zit. Hij heeft goede suggesties gehoord. Moet er een uitvoeringsnota komen? College heeft geprobeerd het minder beleidsmatig te laten zijn en richting de uitvoering te drukken. Er is geen lijstje met wat er op termijn moet gaan gebeuren. Dat is volgens de wethouder niet nodig. De nota Wonen dient om een soort van evaluatiegesprek met de raad te voeren. Wat betreft 'bewust wonen' zegt de wethouder dat we dit niet meer gaan doen in het kader van de bezuinigingen.

Instroom van buitenaf valt wel mee, maar we hebben een systeem van regionale toewijzing. Starters is een terechte zorg, maar er is zorg voor iedereen. We willen meer vanuit loting toewijzen aan starters. Dat is 15%. Kijken het een jaar aan en dan kijken we of dat moet worden opgeplust.

Wat betreft de 900 woningen denkt de wethouder dat dat wel te realiseren is. Grootste hap komt op Hes. Vraag is wel of je het haalt voor 2028. Wel of geen appartementen in postkantoor. Je wilt ouderen bij de voorzieningen hebben. Nota wonen is het kader. Het is niet helemaal dichtgetimmerd als het gaat om het aantal woningen per dorp.

Moviera gaan we niet aanpassen. Een doelgroepenverordening, dat is niet nodig.

Het is een goed punt om het splitsen bekender te maken, dat geldt ook voor mantelzorgwoningen.

Meeliften op verduurzamen van sociale woningbouw is een terecht punt. We proberen er wel op te sturen om te kijken naar de hele wijk. We doen een hele boel aan verduurzaming. We nemen beleid van de raad mee naar de regio, dus de raad zit nog achter het stuur. We doen niets in de regio wat niet in beleid past van de raad. We kijken wat het dorp nodig heeft en daarmee creëer je differentiatie.

De "wij" in het stuk is het college. Wat betreft de levensloopbestendigheid is het een goed punt. Je wilt dat

	<p>mensen lang in hun eigen huis kunnen blijven wonen en je wilt de doorstroom erin houden. De asbestdaken dat slaat op de regeling die er is. We zijn al in gesprek geweest voor huisvesting van studenten. We staan daar nog steeds voor open. Het is een goede suggestie. De verduurzaming moet je met z'n allen betalen. Wat beschermd wonen betreft zegt de wethouder dat daar afspraken over worden gemaakt. Dat heet lokaal maatwerk. Innovatieve woonvormen: heel graag. Er zit wel wat aan te komen, maar daar komt de wethouder later op terug. We staan daar zeker voor open.</p> <p>In de tweede termijn zijn de woordvoerders: dhr. Den Burger, dhr. Giezen, dhr. Bartels, mw. de Groot</p> <p>De fractie van GB kondigt één of meerdere amendementen aan. De fractie van de PRD komt met een amendement over het vaststellen van de uitvoeringsparagraaf.</p> <p>Wethouder Verstand zegt dat toewijzing van huizen aan jongeren gebeurt, ook regionaal. Wat betreft de tegenstrijdigheid en de behoefte in bijlage 1 die de VVD aangeeft daar zal de wethouder twee woorden aan toevoegen. Het betreft de behoefte per dorp. Dat zullen we toevoegen. De wethouder zal kijken naar de speciale regeling van het Rijk om doorstroming te bevorderen. Wat betreft de prijscategorie zegt de wethouder dat het wel lastig is. De raad zit ook zelf aan het stuur. We hebben nog wat locaties te ontwikkelen.</p> <p>Het voorstel gaat als bespreekstuk naar de raad van 25 september 2019.</p>
	<p>Advies: Het voorstel gaat als bespreekstuk naar de raad van 25 september 2019.</p>
	<p>Actie: Er worden door GB en PRD amendementen voorbereid. De wethouder voegt tekst toe aan bijlage 1 conform vraag van de VVD (behoefte per dorp). De wethouder zal kijken naar de speciale regeling van het Rijk om doorstroming te bevorderen.</p>
7.	<p>Bestemmingsplan 'Bram Streeflandweg 56, 2019' in Renkum.</p> <p>Complimenten voor dit leuke plan. Het voorstel gaat als sterstuk naar de raad van 25 september 2019.</p>
	<p>Advies: Het voorstel gaat als sterstuk naar de raad van 25 september 2019.</p>
	<p>Actie: n.v.t.</p>
8.	<p>Burgerinitiatief m.b.t. realisatie ecologische woonwijk in de gemeente Renkum; memo van Het Groene Spoor Oosterbeek van 11 juli 2019.</p> <p>Dhr. Bartels (PRD) vraagt de wethouder naar de inzet om dit project op de Hes West gerealiseerd te krijgen.</p> <p>Wethouder Verstand geeft aan dat Hes West de mogelijkheden biedt. Het is een mooi initiatief en het is goed uitgewerkt. Er zijn ook nog andere initiatieven vanuit Arnhem die zich hebben gemeld bij Amvest. De wethouder blijft om aandacht vragen bij Amvest voor dit initiatief. Maar zoals al gezegd bij de informatieplicht, komt er eerst een vlekkenplan en dan kan er gekeken worden of het in het plan past. De wethouder doet er alles aan om te kijken of we het in kunnen passen in plan Hes West. Op de vraag van GL of er nog andere initiatieven uit onze gemeente zijn, zegt de wethouder dat die er wel zijn, maar nog niet zo concreet. Naar aanleiding van de vraag van het CDA zegt de wethouder dat het Groene Spoor de voorkeur heeft uitgesproken voor Oosterbeek. Een andere locatie wordt dan lastig.</p>
	<p>Advies: n.v.t.</p>
	<p>Actie: n.v.t.</p>

9.	<p>Verslaglegging van de vergaderingen van de raadscommissies van 11 juni, 12 & 13 juni en 13 juni 2019.</p> <p>De verslagen worden vastgesteld.</p> <p>Advies: Vastgesteld.</p> <p>Actie: n.v.t.</p>
10.	<p>Ingekomen stukken.</p> <ol style="list-style-type: none">Sterk Renkum; brief van het college van B&W van Renkum van 11 juli 2019, zaaknummer 58539.Parencio; brief van het college van B&W van Renkum van 13 juni 2019, zaaknummer 82946.Meicirculaire gemeentefonds 2019; brief van het college van B&W van Renkum van 12 juni 2019.Verslag werksessie toekomst Renkumse papiergeschiedenis; brief van het college van B&W van 11 juni 2019, zaaknummer 74328.Bestuursrapportage Sociaal Domein; brief van het college van B&W van Renkum van 4 juni 2019, zaaknummer 98255.Brinkweg 10-28 te Renkum; brief van het college van B&W van Renkum van 16 mei 2019, zaaknummer 84500. <p>Dhr. Wessels (CDA) heeft vragen over de raadsbrief inzake Parencio (10b). CDA is blij met het plan van aanpak. Het gaat over de sporen die in de raadsbrief worden beschreven om de overlast te verminderen. Het betreft de vergunningverlening en de best beschikbare technieken. De vergunning van Parencio heeft behoorlijk ruime normen. Op het moment dat de best beschikbare technieken worden toegepast, betekent dat dat de normen in de vergunning verlaagd worden. Anders zou Parencio een demper op het dak kunnen zetten en de productie wordt opgeschroefd en wel weer aan de maximale geluidsnorm toegewerkt wordt. Dan kan er weer overlast worden ervaren. Het lijkt erop in de raadsbrief dat we minder frequent op de hoogte worden gehouden over Parencio. Klopt dit?</p> <p>Wethouder Maouche blijft de raad informeren over Parencio. Ook over de gesprekken met Parencio, omwonenden en provincie. Het kan zijn dat niet elke maand iets te melden is. Het voorstel is nu om de raad op de hoogte te brengen als er ontwikkelingen zijn. Wat betreft de eerste vraag daar komt de wethouder schriftelijk op terug.</p> <p>Dhr. Erkens (PvdA) wenst dat de wethouder de motie blijft uitvoeren en maandelijks de raad informeert. Als er geen informatie is, dan meldt de wethouder dat.</p> <p>Dhr. Velthuisen (GB) vraagt of er geen overlast is geweest in de zomer.</p> <p>Wethouder Maouche komt morgen in de informatieplicht met informatie en zal de raad per maand blijven informeren.</p> <p>Advies: n.v.t.</p> <p>Actie: Wethouder Maouche beantwoordt de vraag van het CDA schriftelijk.</p>
11.	<p>Sluiting.</p> <p>Om 23.15 uur sluit de voorzitter de vergadering.</p>

Bijlage 1 (Mw. M. Hulsewe)

De vereniging Vijf Dorpen in 't Groen heeft als doelstelling: *Het in de gemeente Renkum behouden resp. bevorderen van het voor de zuidelijke Veluwezoom zo specifieke natuurschoon, het dorpskarakter en alles wat daarmee in de ruimste zin verband houdt.* De vereniging Mooi Wageningen, namens wie ik hier ook het woord voer, heeft een vergelijkbare doelstelling.

Bij die doelstelling past het dat wij voor de duurzame opwekking van energie zijn. Dat streven dient echter niet te conflicteren met onze wens natuur en landschap te beschermen. Om die reden zijn wij geen voorstander van grootschalige windmolen- en zonnenveldprojecten in historisch en ecologisch waardevolle landschappen. Het voorstel om een zonneweide aan te leggen bij landgoed Quadenoord wijzen we dan ook af.

Juridische/planologische aspecten

De percelen waar de initiatiefnemer grote zonnenvelden wil realiseren liggen namelijk in beschermd natuurgebied. Ze zijn onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) én van het Natura 2000 netwerk en daarmee wettelijk beschermd tegen de ontwikkeling van nieuwe activiteiten. De realisatie van grote zonneparken is in strijd met die wettelijke bescherming.

Vanwege de maatschappelijke ontrust over zonnenvelden heeft de Gelderse Milieu Federatie een zonneladder ontwikkeld die kan helpen bij het maken van keuzes. De provincie Gelderland heeft aangegeven die ladder te volgen en in haar omgevingsvisie ook duidelijk aangegeven waar grote zonneparken niet zijn toegestaan. Het voorgestelde gebied ligt in zo'n gebied.

Deze wettelijke bescherming is er niet voor niets. Het gaat hier immers om het zorgvuldig omgaan met natuur en landschap.

Zonnenvelden zijn niet goed voor de biodiversiteit.

Tijdens de klimaattafels 'Grootschalige opwek', die zijn bijgewoond door de vereniging, werd steeds beweerd dat zonnenvelden 'goed voor de ecologie' zijn. Ook in de ontwerp-'verklaring van geen bedenkingen' (30-07-2019) wordt dit beweerd. Uit de beperkte hoeveelheid wetenschappelijke literatuur over dit onderwerp blijkt dat deze bewering een flinke nuancering nodig heeft. Onderzoeksrapporten wijzen uit: zonnepanelen kunnen goed zijn voor 'de ecologie' als ze op intensief gebruikt agrarische grond komen te staan. In vergelijking met een oude situatie van intensieve landbouw is er zeker wel kans op ecologische verbetering als er zonnepanelen op komen te staan. Dat is niet het geval in beschermd natuurgebied.

In het rapport Zonneparken, natuur en landbouw, WUR, april 2019 (edepot.wur.nl/475349) wordt in H. 5.3 ingegaan op zonneparken en Natura2000 gebieden. Er wordt gesteld dat die combinatie zelden mogelijk is omdat de zonneparken vrijwel altijd tegen de doelstellingen van beheer van die terreinen ingaan.

Draagvlak. In de ontwerpverklaring wordt gemeld dat tijdens de klimaattafel 'Grootschalige opwek' zeer positief werd gereageerd op het project. Dat is niet waar. Wij hebben vanaf het begin bezwaren gemaakt tegen het feit dat daar Natura2000 terreinen voor worden gebruikt. Dat is ook schriftelijk in

een verklaring aan de coördinator van de klimaattafel medegedeeld. Quadenoord herhaalde tijdens de klimaattafel wat eerder al in de lokale pers was gemeld, namelijk dat een deel van de opbrengsten van de zonnevelden zouden worden gebruikt voor de restauratie van de ruïne van de watermolen op het terrein van Quadenoord. Wij vinden hier niets meer van terug in de ontwerpverklaring.

In de door de provincie omarmde zonneladder wordt geschetst hoe een goed gemeentelijk energiebeleid vorm zou moeten krijgen. De keuze voor de locatie Quadenoord lijkt niet te zijn gebaseerd op goed doordacht gemeentelijk beleid, maar wel door de toevallige wens van een particulier. Zulk ad hoc beleid kan er uiteindelijk toe leiden dat de burgers zich afkeren van de noodzakelijke energietransitie.

Tot slot:

Zowel de biodiversiteitscrisis als de klimaatcrisis vragen om proactief beleid, maar de aanpak van de een mag niet ten koste gaan van de ander. In plaats daarvan moet het college worden uitgedaagd om oplossingen te vinden die voor zowel het klimaat als de biodiversiteit winst opleveren. De vereniging is bereid mee te zoeken naar goede oplossingen, maar zonnevelden in Natura2000 horen daar uitdrukkelijk niet bij.

Bijlage 2 (Dhr. J. Smits)

Zonnevelden op landgoed Quadenoord:

De energietransitie die hard nodig is.

Dat het klimaat drastisch verandert, is helaas geen nieuws meer. Dat fossiele energie eindig is, ook niet. Alternatieve energiebronnen komen op, maar de beschikbaarheid is nog lang niet op orde. De gevolgen van de klimaatverandering laten zich slecht voorspellen, maar dienen zich overduidelijk aan en ook op het landgoed. Denk aan verlies aan biodiversiteit door overschotten aan stikstof en fosfaat, hittegolven en droogte. De schrale, droge akkers op de hogere flanken van het landgoed zijn nu agrarisch in gebruik. Maar alleen door het aanvoeren van mest is enige teelt van gewassen mogelijk, zoals graan en mais. De rendabiliteit daarvan is slecht. Dat zou deels kunnen worden opgelost door te gaan beregemen. Maar de droogte in het beekdal is groot. Beregenen van de hogere percelen helpt niet om de biodiversiteit in de lagere delen, van water afhankelijke natuur te verbeteren. De voorgenomen aanleg van de zonnevelden op twee van de akkers is een echte, lokale bijdrage aan de energietransitie. De grote, meest zichtbare akker blijft in agrarisch gebruik. Door de twee zonnevelden is minder fossiele energie nodig. Maar de effecten zijn groter. De komende jaren worden deze twee percelen niet meer bemest, bewerkt en geoogst. Wel worden er bloemrijke vegetaties ingezaaid, zowel tussen de panelen als rondom. Daarmee wordt ook een bijdrage geleverd aan het verbeteren van biotopen voor insecten. Meer bloemen, meer insecten en dus ook meer vogels. Wat de effecten precies zijn, is nog niet goed bekend maar het is een gegeven dat sprake is van veel grotere biodiversiteit dan bij 30 jaar gangbare landbouw het geval is. En dat niet alleen. Er wordt ook een bijdrage geleverd aan het vasthouden van regenwater vanwege het microklimaat dat ontstaat. De percelen worden immers niet bewerkt en er wordt veel minder water verdampt. De natuur zal ermee gebaat zijn zelfs.

Het landgoed is gerangschikt onder de Natuurschoonwet en moet in stand gehouden worden. Wij hebben het over 230 ha particulier landgoedbedrijf. De instandhouding van bos, lanen en gebouwen kost veel geld. De percelen fijnspar moeten worden gekapt vanwege verdroging, en ook lariks heeft daar last van. Het bos moet helaas worden voorbereid op de klimaatveranderingen. Dat vraagt om onzekere, maar ook noodzakelijke investeringen door nieuwe aanplant in het bos. Andere investeringen zijn weer nodig om de historische waarden op het landgoed te behouden, zoals de monumentale watermolen en de villa.

Een landgoed heeft flexibiliteit nodig om te kunnen inspelen op maatschappelijke behoeften, zoals recreatie en stilte. Aanleg van de zonnevelden past bij de flexibiliteit die een landgoed nodig heeft om investeringen in kwaliteit mogelijk te maken. De klassieke bronnen van inkomsten drogen (landbouw, bosbouw) immers letterlijk op. Door het aan de oostkant zoneren van de panelen en het ontwikkelen van vegetatie, singels en lanen worden ze vrijwel geheel aan het zicht onttrokken. De fietsende recreant zal er weinig van merken. Door toename van biodiversiteit wordt de natuur er echt beter van. De instandhouding van het landgoed wordt ook beter, want er kan worden geïnvesteerd in kwaliteit en behoud. Het lager gelegen beekdal blijft mooi en wordt zelfs mooier. En ja, ook het klimaat wordt er beter van.

Eigenlijk wordt iedereen er beter van!

Ik verzoek u dan ook om in te stemmen met het verzoek en daarmee de instandhouding van het landgoed mogelijk te maken.

Bijlage 3 (Dhr. M. Kemper)

Inspraak namens coöperatie ValleiEnergie

Aan de gemeenteraad van Renkum, geachte commissieleden,

Als vertegenwoordiger en algemeen bestuurslid van de energie coöperatie ValleiEnergie wil ik u vragen een verklaring van geen bezwaar af te geven voor het zonnepark Quadenoord.

In uw gemeente zijn twee energie coöperaties actief die allebei nastreven om binnen uw gemeente burgers, bedrijfsleven, andere belanghebbenden en de gemeente te ondersteunen bij de energietransitie en de doelstelling naar klimaatneutraal en robuust in 2040. Wij doen dit middels energieadviezen, kennisdeling en ontwikkeling van projecten en levering van echte groene energie vanuit het maatschappelijk belang. De energie coöperaties geven daarmee invulling aan participatie en werken samen voor Renkum.

Beide organisaties, coöperatie Rijn & IJssel en ValleiEnergie, zijn non-profit organisaties, ingericht met enthousiaste vrijwilligers en deels betaalde krachten in parttime functies om deze doelstelling te realiseren. Coöperatie ValleiEnergie is bij het project Quadenoord betrokken.

Binnen de gemeente Renkum zijn veel burgers niet in staat om zelf invulling te kunnen geven aan verduurzaming. De onderhoud status van daken, dakconstructies, type materialen en schaduweffecten door onze groene omgeving maken dat veel daken niet zomaar geschikt zijn. Het totaal aan dakoppervlak is ook niet voldoende om in onze energiebehoefte te voorzien. Daarnaast zien we dat veel inwoners niet de gelegenheid hebben om simpelweg te investeren in verduurzaming van de eigen energievoorziening, omdat zij de middelen niet hebben of geen eigenaar zijn van het dak. Dit zorgt voor een tweedeling in de maatschappij, waarbij grote commerciële bedrijven tegen slechtere condities producten aanbieden zoals zonnepanelen delen en het gevoel zou kunnen ontstaan dat verduurzaming alleen geld kost behalve voor de investeerders.

Dit zonnepark Quadenoord heeft echter grote voordelen door de omvang en biedt daarmee mogelijkheden voor iedereen om mee te doen. Coöperatie ValleiEnergie wenst daarom het zonnepark voor 100% in eigendom te krijgen, in samenwerking met en met dank aan onze partners, zodat het gehele park voor participatie ter beschikking komt en wordt uitgebaat voor alle inwoners van de gemeente Renkum. Het zonnepark wordt van en voor alle inwoners, dit betekent volledige financiële en maatschappelijke participatie voor de lokale bevolking, ongeacht financiële status, op vrijwillige basis.

Coöperatie ValleiEnergie wil dit gaan realiseren via de zogenaamde postcoderoos (PCR) constructie. Iedere burger die wil meedoen, wordt deelnemer en eigenaar van een stukje van het zonnepark. De financiële constructie wordt zodanig opgezet dat iedereen ook kan deelnemen en kan meedelen in de financiële en maatschappelijke revenuen van de energietransitie. Als onderdeel van de businesscase wenst ValleiEnergie ook maatschappelijke fondsen te ondersteunen voor het algemeen belang. Binnen Nederland zijn op dit gebied al enkele voorbeeld projecten door ValleiEnergie en andere energie coöperaties gerealiseerd.

De schaalvergroting heeft ook een "bijvangst", namelijk dat ook kleinere dakprojecten te realiseren zijn, die op dit moment door geringe omvang financieel onvoldoende rendabel zijn. Zij kunnen meeliften op dit zonnepark. Coöperatie ValleiEnergie hecht veel waarde aan inspraak en dialoog. Tijdens de klimaat Tafel 2 van de groep grootschalige opwek is het zonnepark uitgebreid besproken met de vertegenwoordiging van onder andere burgers, bedrijfsleven, dorpsraden, universiteit Nijmegen, energie coöperaties en natuurorganisaties. Het project werd mede gebruikt om concreet invulling te geven aan de randvoorwaarden die deelnemers stellen aan zonneparken. Als coöperatie ValleiEnergie constateren wij dat het zonnepark zeer goed aansluit bij de eisen en wensen die door de deelnemers aan de klimaat Tafel zijn benoemd. Deze randvoorwaarden zijn gepresenteerd op de klimaat Top in juni.

Wij vragen u daarom, net als het college, het zonnepark te ondersteunen middels een verklaring van geen bezwaar.

Bijlage 4

De bijdrage wordt zo spoedig mogelijk toegevoegd.

Bijlage 5 (Dhr. W. ter Horst)

Ik ben Wim ter Horst en sta hier namens HGSO, een initiatief om een ecologische wijk te realiseren, u kunt dat lezen op onze site, maar ik sta hier ook voor een groter belang.

In 2003 is er in Chili een gletsjer gesmolten, opgedroogd, een half miljoen mensen, die afhankelijk waren van het smeltwater moesten verhuizen naar een stad.

Probleem opgelost. Dit bericht heeft destijds het nieuws niet gehaald.

Vandaag de dag schrikken we steeds meer op van berichten over allerlei ongewone natuurverschijnselen, dat Djakarta, met 10 miljoen inwoners, moet verhuizen omdat de zeespiegel stijgt en de bodem daalt vanwege wateronttrekking, is inmiddels de schokkende realiteit die het nieuws wel haalt.

Op wereldniveau wordt men zich steeds meer bewust van de realiteit, ik noem het Parijs akkoord, de diverse klimaattoppen, eind van dit jaar een grote in Chili. We kennen nu ook Covering Climate Now, een initiatief van vele nieuwsorganisaties, dat wereldwijd aandacht wil genereren voor het klimaatprobleem.

En dan is er de 16 jarige Greta Thunberg die ons steeds weer verbaast met haar wake up calls, recent genomineerd voor de nobelprijs voor de vrede.

Op nationaal niveau wordt men ook wakker, zie de klimaattafels en de afspraken die tot stand kwamen.

Maar dit beperkt zich tot het hogere beleidsniveau, duurt veel te lang!;

waar het op aan komt is wat er gebeurt met de voeten in de aarde, wat gaan wij nu - concreet - hier doen! In onze gemeente!

Op lokaal niveau zullen uiteindelijk alle noodzakelijke maatregelen uitgevoerd moeten worden en dan kijk ik naar de B&W en de politiek.

Voor u is dit een unieke mogelijkheid om bij te dragen aan wat voor ons allemaal belangrijk is.

De nieuwe Nota Wonen kan m.b.t. het voorgaande een belangrijke bijdrage leveren en de uitvoering van de nota kan het verschil maken.

Diverse gemeenten in Nederland hebben de moed gehad om ecologische burgerinitiatieven te omarmen en te stimuleren. Wij hebben er diverse bezocht ik noem er een paar:

Boekel, Lent, Zetten, Driebergen en nog een aantal.

Overal gaat het om een groter doel en dat doel is zorg te hebben voor het milieu, zorg voor ons ruimteschip Aarde en zorg te dragen voor de bewustwording van de bewoners en van de politiek.

Wij zijn dan ook blij met de toezegging van wethouder Verstand op de vraag van Groen links in februari om Het Groene Spoor Oosterbeek te ondersteunen in het contact met Amvest en dat hij dat ook zou blijven doen; wij horen ongetwijfeld hoe dat afloopt.

Wij van Het Groene Spoor willen graag een proeftuin zijn met onze klimaatadaptieve wijk, circulair gebouwd, waar de daken bestand zijn tegen forse hagelstenen, waar de bewoners de helft van het water gebruiken als in andere wijken.

Waar ons helofytenfilter 98% van de medicijnresten uit het water haalt, waar waterzuiveringsbedrijven met meer dan gemiddelde belangstelling naar kijken ... zij krijgen dat niet voor elkaar!

Waar het grondwaterpeil niet zakt omdat het water wordt teruggegeven aan de aarde.

Waar mensen elkaar bijstaan, i.p.v een beroep doen op de overheid.

En nog veel meer.

Zo'n wijk willen wij worden en wij vragen niet om geld, maar wij hopen op uw support.

Wij zijn er klaar voor!

Naar onze mening bevat de voorliggende Nota Wonen voldoende basis hiervoor.

Dank, voor uw aandacht.